

CENA lista: U prepisati za čitavu god. K 48—, za polugodište K 24—, tromesečno K 12—, mesečno K 4—, u maloprodaji 16 lit. pojedini broj. OGLASI primaju se u upravi lista tri puta tjedno. Tisk Jos. Krmpotića.

HRVATSKI LIST

Izlazi svaki dan u 8 sati jutro.

Vlasnik i izdavač dr. Lovro SCALIER, odvjetnik, Pula, ulica Carara 3. (Narodni Dom). Uredništvo Šišanska ul. 24. — Odgovorni urednik Ivan MARKON, Pula. — Rukopisi se ne vraćaju. Cenk. rač. aus. pošt. št. 26.795.

Godina IV.

U Puli, četvrtak 21. novembra 1918.

Broj 1210.

Pozdrav Česima i Českoj.

Jučer je u četiri sata poslepodne otputovalo zadnjih 700 Čehoslovaka iz Pule. S ovim su vlakom otišli također vodje čitave ovdešnje čehoslovačke organizacije, nadinžinir Sokol i brigadir Svatoš. Sa Cesima gubimo našu najveću potporu, koju smo u Puli imali. Tužnim srcem gledamo, kako moraju odlaziti naši ljudi, ljudi, koji su kroz godine i godine radili s nama ruku u ruku i nas savetom i činom potpomagali. Ma da su saveznici antante i kao takvi i kao država priznati, i oni bijahu isterani iz našega grada, u kojem su za malo dana stvorili čudesa. Mi svi, pa i ostale narodnosti, divili smo se vanrednom organizatoričnom ženiju čehoslovačkog naroda. Njihove uzorne legije, njihova manifestacija, njihov red, sve to mora svakomu da imponira, pa imponirao je i okupacionoj vlasti, energijom njihovog nastupa i njihovim točnim radom.

U Puli ostane samo dr. Fischer kao čehoslovački konzul. Čehoslovački će konzulat do daljnjega uredovati u hotel Centralu. Čehoslovački će konzul zastupati dotle, dok nećemo biti službeno priznati, i interese našega naroda u Puli, što je suvišno kazati; jer da i nije imao službenog poziva, znali smo, da će nas česki zastupnik isto tako štiti i braniti kao što i naš čovek.

Da se oproste sa bratskim čehoslovačkim narodom, došli su na kolodvor gospodin admiral i zapovjednik jugoslavenske mornarice Koch sa surpuvom, koja je predala nadinžiniru Sokolu kitu cveća, litijski poručnik Budisavljević, jedan zastupnik mesnog odbora Narodnog Veća i adjutant admirala Kocha. Oproštaj bio je nada sve srdačan. Čehoslovački su vojnici sa vagona pozdravljali jugoslavenskog admirala sa „Nazdar“ i „Živeli“ i sa „do viđenja“.

Verni naši saveznici i braća, s kojim možemo da računamo kao sa našim narodom, sa našom silom i s našom vojskom, odlaze na sever. Mi smo s njima na njihovom dugom putu u domovinu a oni znadu, da smo pripravnici borili se za njihovu pravednu stvar, kao što su i oni spremni, da nam u odlučnim časovima priskoče u pomoć. Njihova je budućnost i naša budućnost. Kroz desetgodišta borismo se bratski i zajednički kad nas je tlačio isti gospodar — bićemo saveznici i braća i u buduću.

Želje našega naroda prate Čehoslovake na njihovom putu, da zaštite mladoj svojoj državi život i budućnost. Ne treba nama mnogo reći, mnogo oduševljenja. Mi se razumemo.

Narodno veće SHS.

Poziv na aktivno službovanje u narodnoj vojsci.

Narode!

Vlada slavenske naše braće Čeha i Poljaka, pa osim njih i vlade austrijskih Nemaca te Mađžara pozvale su na vojničku službu momčad od 19. do uključivo 25. godine, a neki i do 35. godine. Kod tih se naroda ne radi o novom ratovanju, nego o pravama, da se pristupi uredjenom novom životu slobode. I naš narod ne treba novog ratovanja, ali mu je nužno imati snage, da udrži mir i red na svojim narodnim granicama i u svojoj domovini. Neizmerna dobra leže po našim rekama na šleperima i u vagonima na železničkim prugama i na kolodvorima. Reka, Ljubljana, Belovar, Osek, Brod, Sarajevo, Mostar, Kotor i sve druge glavne stanice prepune su raznog materijala, ugljena, brašna, razne hrane, konja, volova itd., što sve treba da se narodu sačuva. S druge strane dolaze sa raznih ratišta silno mnoštvo vojaka svih mogućih narodnosti, koje treba u potpunom redu uputiti u njihove krajeve. Ako hoćemo da prolaz tih velikih množina bude uredan i bez štete za našu zemlju i naš narod, nužno je da bude i dovoljna sila na raspolaganje narodnom veću. Uzev u obzir sve te preke narodne potrebe, određujem u sporazumu sa predsedništvom narodnog veća Slovenaca, Hrvata i Srba sledeće:

I. Do 20. studenoga 1918. imaju pridoci svojim doknadnim tijelima svi vojnici bivšeg domobranstva, vojske, pučki ustaše, djelatnici i pričuvnici rođeni godine: 1899., 1898., 1897., 1896. i 1895., dakle 19, 20, 21, 22 i 23 godine stari, jer od sada postoji samo narodni vojnici bez razlike njegovog prijašnjeg vojničkog odnošaja. Oni, čije se doknadno telo nalazi izvan granica njihova zavičajna zemlje, nadalje oni, koji nemaju doknadnog tela, imaju se javiti kod najbližeg popunitbenog zapovedništva — bivšeg domobranstva, ako je dotični služio kod ove ili bilo kojeg od njezinih delova. Oni, koji su u mesecu listopadu 1918. bili prideljeni oružništvu, polaze izravno u

one oružničke postaje, kod kojih su služili. Momčad pastuharskog odjela imaju pridoci izravno u Zagreb te se javiti u Kapucinskoj ulici broj 6, prizemno, odakle će biti razdeljena po zapovedništvu državnog konfegojstvenog zavoda SHS. svoje postaje.

II. Pridoci ne trebaju: 1. Oni, koji su putem nadpregleda otpušteni iz sveze bivše vojske ili domobranstva ili umirovljeni ili stalni nemoćnici te oni, koji su u opskrbi takove kuće. 2. Oni, koji su oprošteni na neizvesno vreme. 3. Oni, koji su putem nadpregleda stavljeni na dopust ili u nedelatni odnošaj, zatim oni, koji su putem nadpregleda otpušteni iz sveze bivše vojske i iz sveze bivšeg domobranstva, makon umirovljeni i nemoćnici na ustanovljeno vreme, ako to vreme već nije prekoračeno. 4. Oni, koji su oprošteni na ustanovljeno vreme, ako to vreme nije već prekoračeno.

III. Pridoci moraju bezuvjetno: 1. Oni, koji su putem nadpregleda stavljeni na dopust u nedelatni odnošaj, kao na trajni dopust, dakle povraćeni putem domobranskog ili mešovitog nadpregleda (Supparbitrierung ili Ueberprüfung). 2. Svi ostali, koji spadaju u apomenuta godišta, a dosadašnja im bilo kakova isprava vojnička glasi „do poziva“. 3. Svi od navedenih godišta na dopust u nedelatni odnošaj stavljeni, otpušteni iz sveze bivše vojske i domobranstva, umirovljenici i nemoćnici na ustanovljeno vreme, čim ovo vreme isteče, odnosno ugasne.

IV. Oprosti će biti u najkraće vreme pravedno ispitivani, a oni, kojima će se oprost ukloniti, biti će pozivnicom pozvani.

V. Nijedna oblast i nijedno zapovedništvo ne smije u buduću izdavati nikakvih isprava sa oznakom „do poziva“, izim otpusnice po zapovedi broj 4 prvog vojnog okruga, već se vreme imo datumom točno istaknuti, do kojega dana usledjuje dopust, otpust itd.

VI. Svi vojni akademičari, pitomci kadetskih škola i višji vojničkih realka imaju se bez obzira na godinu odjenja javiti kod jednogodišnjeg dobrovoljačkog odjela u Zagrebu, Domobranska vojarna. Jedino pitomci kadetske škole u Karlovcu, te oni, koji su još ostali u Kamenici se izuzimaju, te imaju ostati.

VII. Na posebne pozivnice, ako nisi oprošten, ne čekaj!

VIII. Neposluš kaznit će se strogo po vojničkim zakonima.

IX. Razume se da se momčad sviju godišta do 40. godine, koja se danas nalazi pod oružjem ostaje u svojoj udjelbi, dok ne uslede posebne naredbe glede stavljanja na dopust.

Narode! radi se o tvojoj sretnoj budućnosti i o najsvetlijoj dužnosti svakoga državljanina države Slovenaca, Hrvata i Srba.

Za vladu Narodnog Veća Slovenaca, Hrvata i Srba: Poverenik za narodnu obranu: Dr. Drinković v. r.

Momčad mornarice.

(N. V.) Vlada Narodnog Veća SHS, odlo da narodnu obranu, izdala je sledeći proglas:

Savezno sa zapovedi operativnog odseka broj 685—1918. od 8. o. m. j. određuje se, da se momčad ratne mornarice SHS., koja je na putu kući, te se zadržaje u Zagrebu, prijavi kod doknadnog bataljuna bivše c. i kr. 53. pješ. pukovnije, Kolodvorska cesta broj 2. Doknadni bataljun imaju momčadi izdati opskrbu, te ju bezodvlačno, pošto za istu predbežno nema uporabe, otpremiti njihovim kućama. Samo ona momčad i potčasnici, koji dobrovoljno žele dalje služiti, imaju se pridržati. Za vladu Narodnog Veća: Dr. Drinković v. r.

Narodno Veće proglašeno savezničkom vladom Antante.

Prag. Čehoslovački tiskovni ured javlja: Autentične su vesti, koje javljaju, da su Pašić, dr. Korošec i dr. Trumbić potpisali u Parizu ugovor o osnutku jedinstvene jugoslavenske države. Narodno Veće u Zagrebu priznato je kao saveznička vlada, a jugoslavenska vojska i ratna mornarica kao saveznici. Za delegata Narodnoga Veća kod antantnih vlada imenovan je dr. Trumbić.

Oduševljenje Francuza za Srbe.

U francuskoj komori, održanoj 4. ovoga meseca, došlo je do velikih manifestacija povodom pobe. Osobito je istaknuta velika zasluga Srbije i vrline srpskoga Naroda. Predsednik komore Dechanel je izjavio: „Čela je Francuska u duhu danas s njima. Činilo se je, kao da Srbija još nije dovoljno prepatila u prošlim stolećima. Ona je branila Europu od Azije, koja ju je tlačila 4 stoleća. No oni, koje je ona od Azije spasila, hteli su je uništiti umesto da je nagrade. Uzrok je ovome ratu bio

atentat proti Srbije. Srbija je dobila prvi udarac, a mi smo ponosni, što smo kroz tri godine njihova progonstva stajali na strani srpskih junaka. Oni nisu sumnjali ni jedan čas, ni jedan čas nisu popustili: ni časnii kralj Petar, koji se je godine 1870. za nas borio i čije će delo ostati u uspomeni celih pokoljenja, kao pesnička dela prošlih vremena, ni princ Aleksandar, koji je dostojan svoje vojske, ni sama ova vojska, dostojna tako velike prošlosti. Prošle godine, kad se je činilo da će nas ostaviti ratna sreća rekao je srpski princ regent našem ministru: „Kad bi bilo potrebno, mi bismo ostavili Balkan. Ja ću se sa preostacima srpske vojske ukrcati i otploviti u Francusku, jer je u prvom redu potrebno spasiti Francusku.“ Sada je Francuska pobedila i Srbija je oslobođena. Posle mučeništva došao je trijumf. Ostvaren je veliki jugoslavenski san, kao i čehoslovački i romanski. Francuska bratski pozdravlja Srbe, njihovu besmrtnu slavu i novorođeni život.“ — Posle Dechanela izjavio je ministar vanjskih posala Pichon, da vlada zajedno sa predsedništvom komore pozdravlja uskrnuće slavne Srbije. General Franchet d'Esperey ovako je označio ulogu, koju je imala Srbija kod kapitulacije Bugarske: „Srpska je vojska sudelovala u svim bitkama, marširala je bez prestanka, uvek u uskom dodiru s neprijateljem, koga je držala za vrat, premda je često bila bez zaine. Vodila ju je jedino volja, da pobeđi pod svaku cenu. Ovo se priznanje dostojno nadovezuje uz ona priznanja, koja je srpska vojska zaslužila kroz celo vreme ovoga rata, u kojemu je sudelovala od početka. Srbija je bez kolebanja prošla svim iskušenjima sudbine. Sad pobednica, sad potlačena premoću, dostojna u porazu, jaka u pobeđi. Srbija je svojim junaštvom i svojim žrtvama spasla preostatke vojske, koju je neprijatelj držao uništenom i svojim je patrijotizmom obnovila. Tako je Srbija stajala na našoj strani, pripravna za poslednju navalu, kod koje je u šest nedelja natrag osvojila sve, što je bila izgubila u 4 godine. Srpski je narod bio prva žrtva rata, a on je i prvi, koji dobija svoju celu zemlju natrag. Približava se čas potpune pravednosti. Srbija je ovu pravednost stekla i zaslužila svojom vernošću.“ Čela je komora oba govora primila živim odobravanjem.

Govor Lorda Cečila.

London, 13. novembra. Reuterov ured javlja: U govoru, što ga je lord Robert Cecil sinoć izrekao na sveničlištu u Birminghamu, osvrnuo se je ponajpre na pitanje o savezu naroda, te govorio o tom, u koliko bi savez naroda, da je već postojao, bio kadar osujetiti rat. Cecil je rekao: Krenuli smo u rat s dve namere. Prvo, da osujetimo pruski pokušaj za svetskim gospodstvom, a drugo, da za budućnost onemogućimo takav pokušaj. Istina je doduše, da je bitni uvet za svako buduće rešenje i uredjenje, da središnje vlasti budu svesne o svojem porazu, jer se samo tako može uveriti nemački narod o tomu, da se je klanjao lažnim kumirima. Više je nego sumnjivo, da li se trajan mir može postići na osnovi svetskoga gospodstva entente ili bilo koje druge skupine vlasti. Svetsko je gospodstvo samo druga reč za međjunarodni despotizam, pa ako bi takav despotizam bio kako mu drago dobrostiv, ipak se ne podudara s onim slobodšinama, bez kojih se sve prikazuje kao ispraznost i često kao poniženje. Ne preostaje drugo sredstvo, nego savez naroda, da se osigura mir, pa ako je savez naroda, kako tvrde neki ljudi, samo san, onda je teško, da ne očajavamo. Preko je potrebno, da savez naroda ne bude skupina naroda, već da bude otvoren svim narodima, o kojima su uvereni članovi saveza, da usvajaju načelo i osnovku takovoga društva. Takvo bi društvo bilo nepotpuno i razmerno jalovo, ako mu ne bi pristupili svi civilizovani narodi. Mora se pače razmišljati o tomu, nemaju li se oni narodi, koji ne će pristupiti ovom društvu, prisiliti gospodarskim ili drugim pritiskom na to. Pod pritiskom rata stvorile su antantne države brižnu gospodarsku organizaciju za kontrolu parobrodarstva, financija, kupovanja i razdeljenja sirovina za saveznike kao celinu. Dobro uređjena organizacija takve vrste, naročito ako bi joj pristupili drugi narodi, koji u ovaj mah izvan nje stoje, mogla bi upotrebiti za to, da prisili sve narode, da pristupe predloženom savezu, kako bi se unapredjivanjem međjunarodnog sloznog rada odstranili neki glavni uzroci za međjunarodne razmirice i sporove. Ako bi se narodi na ovaj način mogli trajno udružiti, zacelo ima izgleda, da bi mogli stvoriti udruženje za promicanje najveće od svih blagodati, naime mira. Ali da se odluči o pitanjima, koja bi danas mogla pouzrokovati rat, potrebna je organizacija mnogo većeg autoriteta, nego što je takova, koja bi se stvorila s narodnoga stajališta. Takav se instrument, mislim, može naći u organizaciji koncentriranoga javnoga mnjenja. Najvažniji je korak, što

ga danas možemo učiniti, da nadjemo sredstvo, koje će u slučaju kakvoga međunarodnoga spora služiti, da bukne rat te osigurati, da se javno rasprave uzroci ovoga spora. Sve što je potrebno, jest ugovor, koji bi obvezao ugovaratelje, da nikad neće ratovati ili dopustiti drugima, da vode rat. Morala bi se održati konferencija naroda, da se povede istraga o tomu, ako je moguće, da se odluči o tomu. Ugovor bi tražio od svakoga naroda, da upotrebi svu svoju gospodarsku i vojničku moć protiv onoga drugoga naroda, koji bi htio iznuditi rat pre, nego što se održi konferencija. Narocitu važnost pridavam gospodarskom oružju. Ovaj je rat pokazao, da je vanredno izdašan međunarodni bojkot, što ga primenjuje sav svet protiv jednog grešnika. Nadasve je težak program o razoružanju. Još nisam dosegao vidio osnove, koja bi se prikazivala sigurnom i provedivom. Budući da nema takvog programa, moramo se uzdati u to, da će narodi provesti razoružanje u meri, u kojoj će prestati potreba međunarodnog naoružavanja, isto tako kao što su u prosvetljenim zemljama muškarci prestali nositi bodeže i kubure. Savez naroda mogao bi odabrati svojim zadatkom jedino to, da od vremena na vreme revizira ugovore, koji su u svrhu promjenjivih prilika postali nepučudni ili nepravedni, da nadalje učestvuju u kontroli nad plemenima, koja su duševno zasaslala, te se bave izvećanim pitanjima socijalne važnosti. Lord Cecil završio je svoje izvode ovom opomenom: Ako se i bude mirovnim ugovorom oživio tvorilo savez naroda, ne smemo unatoč takovom savezu da ostanemo skrštenih ruku prema drugim pitanjima. Radi se o pokusu, pa nemamo prava, da lakomisljeno očekujemo, da će uspeti ovaj pokus. Moramo imati dobar mir, da udarimo dobar temelj savezu naroda. Za svaku istinski zajednicu naroda trebamo teritorijalno uređenje, koje se osniva na prirodnoj pravednosti. Moramo opet uspostaviti svetost ugovora i prognati duh nemačkoga militarizma. Ako bismo pokušali sagraditi savez naroda na bilo kakvom drugom temelju, gradili bismo na pesku.

Talijani na Reku.

Cim je došla na Reku talijanska vojska, bilo je prvo delo stanovitog rečkog elementa bacanje i kidanje jugoslavenskih zastava. Tako je odmah bacena hrvatska i američanska. Naši su se barjaci uz talijansku i američansku. Naši su se barjaci zavlacili i kidali na sve strane. Takav se je slučaj desio i pred francuskom torpiljarkom, pa su francuski mornari pokupili ostatke poderanog hrvatskog barjaka i spremili ih kao dokaz postupka talijanskog elementa.

Na trgu Adamić zbačen je i pokidan francuski i srpski barjak. Radi toga su prosvedovali Francuzi potpukovnik Maksimović i zatražili, da se povredjenim zastavama dade zadovoljština: Francuzi i su taj slučaj promatrali i zgražali se. Upoće opažamo, da Francuzi, bistrim okom promatraju sve događaje, koji su se poslednjih dana dešavali na Reki.

Juče su na jednoj torpiljarki otputovali u Pulu zapovednik francuske torpiljarke Durand i veliki engleski major Tibolo, da se kod talijanskog zapovednika Cagnia prituže radi prekršenog utanačenja, koje je bilo sklopljeno u nedelju između talijanskog admirala Ramera te izaslanika francuske, engleske i srpske vojske. — Kako čujemo, zapovednik talijanske vojske na Reki pristao je na dogovorno utanačenje sa rukom od tri dana nakon što su talijanske čete okupirale Reku.

Saznajemo, da je juče saopćeno zapovedniku srpske vojske, potpukovniku Maksimoviću, da se srpska vojska može opet povratiti na Reku. Ovu je ponudu potpukovnik Maksimović odbio, jer ne će da krši ugovorenog utanačenja, koje je bilo sklopljeno prigodom dolaska Engleza.

Druge prizore, koji se odigraše na ulici, ne mislimo niti opisivati, jer bi onda bilo gradiva za čitav list samo o tim stvarima. Jedna gospodjica izbijena je jer je kliknula „Živla Jugoslavija“, ličnjačka masa napada svakoga, ko joj nije počudan, pljuje na naše časništvo i na naš svet itd. No to su sve neznatne stvari kraj mnogih drugih, daleko važnijih, koje mi ovde u Primorju proizvljujemo dok se stanovita zagrebačka gospoda svadaju i prepiru hoće li republiku ili dinastiju, a zaslužuju tamnicu ili ludnicu. — (Ove reči potpisujemo obim rukama. Op. ur.)

*Zašto su Talijani zaposeli Reku? Nazočnost naših četa je bila potrebna za uzdržanje mira i reda, koji je bio poremećen od nekih mesnih elemenata zlih namera i ratnih zarobljenika, koji su se vratili iz ruskog sužanjstva, zadojeni idejama boljševizma (Giorn. d'Italia.)

*Novi tršćanski biskup. Novim biskup m tršćanskim bio je imenovan od pape u osobi monsignora Bartolomasi, biskupa u Castro. (Corr.)

*Podmaršal Mihaljević otstupio poradi bolesti. Podmaršal Mihaljević dao je ostavku poradi narušenog zdravlja. Poverenik za narodnu obranu dr. Drinković primio je ostavku.

*Početak preliminarinih pregovora mirovnih uveta. Ženeva, 18. Kako se javlja iz Pariza započeli

su preliminarini pregovori glede mirovnih uveta između izvanjskih ministara Engleske, Francuske i Italije. Cim bude izradjen program, održaće se u Parizu konferenca, kojoj će prisustvovati Lloyd George i Orlando. Engleski i talijanski ministar predsednik već je prispeo u Pariz.

*Lažne glasine o Fochu i Clemenceau. Nemački i mađarski novinarski šmokovi, još se nisu odučili da „teše“ svoje čitatelje, glupim lažima. Tako su neki dan debelim slovima donesli, da je Clemenceau svršen, Focha da su revolucionarci ubili, a Poincaré da je pobjegao. Sada te novine donosešćim slovima, da to sve nije istina. A rečki „Giornale“, koji se isto požurio, da to donese masnim slovima, još ne donosi ispravka.

*Proglasenje Mađarske republikom. U subotu na svečanoj sednici narodne skupštine, Mađarska je proglašena republikom, te je o tome otposlana nota svim državama. U teškoj radu oko novoga podignuća nailazi mađarski narod poradi greha predjašnji vladala na vanredno velike poteškoće i radi toga se obraća na sve narode sveta, da ju podupru.

*Vilim hoće na Krk. Exkajzer Vilim, zatražio je dozvolu, da mu se dopusti preneti u njegov dvorac na otoku Krku.

*Stanje nemačke vojske. Kako se iz Ženeve javlja, stanje je nemačke vojske u Belgiji beznažno. Vojnici prodavaju sve čega se god dočepaju pa i same topove.

*Izručenje nemačkih podmornica. Vojničko veće izdalo je proglaš na nemačke mornare, u kojim se veli: Pošli su mornari u punih 30 meseci u bedi i oskrudici vojevati za svoju domovinu, neće uskratiti ni svoje poslednje teške službe domovini. Otpremit će sve podmornice onamo, kamo im se zapovedi.

*Saziv talijanskoga senata. Rim, 18. Talijanski senat sazvan je za 20. o. m. u sredu p. p. sa dnevnim redom: Izjava vlade.

*Vlast bolševika pada. Švedski trgovci, koji su stigli iz Petrograda tvrde, da pada vlast bolševika. Ni mornari im više nisu pouzdani. Nevolja i glad danomice sve više raste.

Domuće vesti.

Upisivanje u naše škole obavlja se u školama na Velom Vrh, u ulici Štjana (kuća Turak), u „Narodnom Domu“, 1. kat, u ulici Besenghi, kod časnik sv. Križa u Šišanskoj ulici (vila Stipek) i u ulici Verudela, svaki dan od 9—12 sati pre podne. Otvorenje će se škola naknadno javiti, cim budu prostorije uređjene. Roditelji na posao, i učinite Vašu roditeljsku dužnost.

Roditeljima, koji imaju decu za škole izričito javljamo, da moraju ponovno zapisati i onu decu, koja su do sada bila zapisana i pohadjala školu u ulici Ceride, pošto se ova škola neće više otvoriti. Nek se zapíše decu u onu školu, gde im je najbliže istu pohadjati. Roditelji, učinite Vašu dužnost!

Odbor jugoslavenskih žena u Puli, obdržavaće do daljnjega svoje sednice samo svaki utorak i petak u 6 sati posle podne, u prostorijama „Narodnog doma“ 1. kat. Pristup ima i svaka članica.

Požar u gradu. Juče u 11.30 pr. p. buknuh je na prostoru među ulicama Lacea i Gladiatori, gde su stajale nemačke barake. Nadošli vatrogasci ugušili su vatru, koja je već usled bure prilicne dimenzije bila zauzela. Povod je ognju nepoznat. Bit će da je delo nestašne derišadi. Trebalo bi da oblasti pripaze na ovu raspuštenjad za opće dobro.

Novi upravni odbor u Puli. Podpredsednik i zapovednik tvrđjave Pule imenovao je novo upravno veće, koje je ovako sastavljeno: Predsednik: dr. Domeniko Štanić, prvi podpredsednik: dr. Luigi Rismondo, drugi podpredsednik: dr. Josip Calcagni; članovi: prof. Josip Carvin, Hektor Suppan, Josip Dejak, dr. Jakob Steffe, Nikolo Martin i dr. Virgil Craglietto. — U novom upravnom odboru nema nijednog Hrvata ni Slavena.

Naše škole. Po dugom tridesetgodišnjem boju uspelo nam je, da se u Puli otvorile dve naše pokrajinske škole. Naš je narod odahnuo. Odlanulo mu je. Siromah naš seljak i radnik morali su žrtvovati uz poreze još teškom mukom prisluzene novce, da osigurajo svojoj deci odgoj u narodnom jeziku, da spase svoju i našu mladež od moralne propasti u tuđoj školi. Naša se deca strpala u jednu siromašnu školu. Bilo je silnih poteškoća s učiteljima, koje nam nesklona vlada nije htela da oslobodi od vojništva. Priznaše nama formalno pravo na škole, ali su nam činili u svakom pogledu poteškoća tako te, su naše škole bile bez sredstava i bez učitelja. Učitelji i učiteljice morašće se žrtvovati te vršiti dvostruku službu. Nije bilo prostorija za našu decu. Ali bili smo ipak umireni, da će našoj deci biti barem budućnost umireni, da će se naše novčane žrtve sanjiti. Svet milija i da će se naše novčane žrtve sanjiti. Svet poznata historijat naših muka i nastojanja, da postignemo siromašne pučke škole. Ali datih svet znađe, čudio bi se, da je nešto takvoga na svetu

može, divio bi se žilavosti našega naroda. Kad je došla Italija u naše zemlje, bili smo osvedočeni, da će po principima narodne ljubosti — uredile se granice ovako ili onako — bez inoga priznati jednaka kulturna i politička prava, kako smo mi priznali talijanskim manjinama jednaka prava unutar naših zemalja. Bili smo o tome osvedočeni tim više, što smo Italiju cenili i poštivali kao kulturnu velevlast i članicu saveza država, što se borio za najsvetije ideale čovečanstva. Ali došlo je žalibože drukčije. Usled zlobnih informacija neodgovornih ljudi odredilo se, da se imadu otvoriti samo one škole, što su pre rata bile ovde otvorene a to znači, da se sve naše pokrajinske škole u gradu Puli ne mogu otvoriti i da moramo sada opet na vlastiti trošak otvarati našoj deci nove učione, koji ćemo uzdržavati vlastitim novcem. Medjutim su se prilike još u mnogočem pogoršale. U našim školama bili nastanjeni početkom rata mađarski vojnici, koji su devastirali, uništavali klupe, razbijali vrata i prozore tako te mi stojimo pred novom teškom krizom, hoćemo li našu decu da spasimo od propasti. Preko hiljade naše dece ostaće bez poduke u materinskom jeziku a to jest činjenica, koja govori pretresljivim i ozbiljnim glasom. Apeliramo na Europu, koja se borila za narodnu slobodu i za ravnopravnost naroda; neka bude pravedna našem narodu, koji je svim svojim silama doprineo k tome, da se Europa oslobodila od germanskog imperijalizma, koji ju je kao mora tlačio, i da prizna našem narodu najsvetija njegova prava, prava na očuvanje svog žarko ljubljenog jezika.

Dobrovoljni doprinosi.

Za naše škole u Puli. Preko uprave našeg lista položeno je K 81 — i to, nakupljenih u veselom društvu kod ugl. obitelji Vitas, kao globu kod izraza u talijanskom ili nemačkom jeziku. Iznos su isplatili gg. Sime Barković, Juraj Pajdaković, Dragutin Štimac, Josko Mihačević, Katica Vitas, Miroslav Vitas, Simun Vitas, Josip Vitas, Marija Dabrila i Jakob Bradčić. Evala rodoljubima!

Za fond našeg lista poslao je gosp. Pravdoslav Rebek, živinar iz Pazina K 20 —, i to, da počasti uspomenu svog kolege Mrakovića, premislulog u Voloskom. — Darovatelju budi naša hvala!

Za fond našeg Narodnog Veća polazu: po 100 K: gosp. Eugen Kopriva, činovnik jugoslavenske ratne mornarice u Puli; po 20 K: gosp. Marko Zlatic, učitelj u Pazinu; ukupno 120 K. — Zadnji iskaz 14016 K 90 fil. Sveukupno 14136 K 90 fil.

Odbor jugoslavenskih žena u Puli dobio je za „Narodno Veće“ po K 14 —: Gospodja Marica K.; po K 11 —: Nikoča Žiža; po K 10 —: Stiglić Ignaz; po K 9 —: Sifraj Franjo; po K 4 —: Vavrik; po K 3 —: Puhali, Rössler, Mohorović; po K 2 —: Donat, Podgornik, po K 1 —: Ahel Ana, Sarac Marija, Molovčić, Viktorija, Ivić Olga, Donat Fani, Jurković Regina, Vojska i Guštin Franz.

Mali oglasnik

- Kupuje se meknje. Ponude Via Kandler 5. 80
- Prodaju se dve koze mlekarike i jedna svinja. Ulica Ercole 40. 86
- Spavaća soba i pokućstvo za kuhinju, dobro sačuvano prodaje se. Ulica Lisaa 19, dvorište, leve stube.
- Pouzdana obitelj preuzla bi nadzor nad kućom ili vilom te ju držala u redu. Naslov u upravu. 88
- Dobro sačuvano pokućstvo za sobe i kuhinje prodaju se. Pregledati može ih se od 1 do pol dva sata u Šišanskoj ulici 13. 91
- Prodaje se pokućstvo za sobu i kuhinju. Admiralaska ulica 9. 93
- Prima se na hranu više osoba. Cena po dogovoru. Ulica Diana 16. 94
- Postolarski stroj 8 prodaje se. Ulica Glovia 42.
- 2 fotografska aparata 9x12 prodaju se kod fotografa Koraza, trg Custozza. 8
- Seno i zob kupuje se u Via Kandler 5.
- Soba s pokućstvom Via Lazarić 36, II. kat. 90
- Za iznajmljivanje stan od 2 ili 1 sobe i kuhinjom s pokućstvom. Ulica Dante 38. 97
- 3 sobe s pokućstvom i 1 veliki magazin za iznajmljivanje. Via Vezariani 35. 98
- Služkinja ili poslužnica, prima se odmah kod Luise Charvát, Via Ostilla 3. 99

Mastiona i čistiona Haas i Sin - Beč Podružnica Pula, ulica Abbazia.

Mole se gg. mušterije, da u vlastitom interesu do konca o. m. podignu svoje stvari. Preko ovog roka ne preuzimlje provizorična voditeljica nikakove odgovornosti, pošto će se posao sa 1. decembra o. g. zatvoriti.

Stvari se mogu podignuti kao i do sada, svaku sredu i petak od 3—5 sati posle podne.

CENA za štampu...
u Istri...
smo, s...
da sm...
ve se...
rod sla...
vnom...
se naš...
tvoraju...
neprav...
naroda...
uz drug...
Je...
rešili, d...
hoće da...
sli od...
Mi se...
Za...
strpljivo...
pune sl...
Per...
vinama...
žem shv...
Zok...
morju p...
među hi...
u našu...
pa prosl...
budu na...
nah, u...
rasprave...
No to, s...
bi čoveka...
brinjavati...
u samoj...
Zamil...
poredjen...
odmah k...
mogne, i...
pozivu, je...
i velikog...
dom. A o...
niko pore...
bodu u pr...
Ovo š...
zagrebačke...
i poslovni...
davno mo...
zagrebačkih...
časnika; ko...
ne viditi p...
ni gradjani...
društvo, ka...
htelo prikaz...
sve to prik...
društva.